

Jákob élete

Lekció: Zsolt. 37
Textus: IMóz. 26.1-33

2000. szept. 17.
Gazdagrét

"Én veled vagyok..."

Ez az egyetlen fejezet a Bibliában, amelyben teljes egészében Izsákról olvasunk. Ha valaki végigolvassa az ősatyák, Ábrahám, Izsák és Jákob történetét, felfedezi, hogy az Izsákról szóló rész szinte be van ékelve az Ábrahám illetve Jákob életének eseményeit leíró fejezetek közé. Olvasunk Izsákról, amikor Isten azt parancsolja Ábrahámnak, hogy áldozza fel fiát, valamint amikor Jákob megszerzi tőle az atyai áldást - de ezekben a történetekben ő csak mellékszereplő. Vele kapcsolatban nem találunk izgalmas és különös helyzeteket. Sőt, amit ebben az egyetlen vele foglalkozó fejezetben találunk, az mind olyan dolog, amihez hasonlóval apja életében is találkoztunk. Izsák élete családjának árnyékába vész.

Úgy látjuk magunk előtt, mint aki egy békességre törekvő, a konfliktusokat elkerülő, talán félénk személy, akivel a géráriak következmények nélkül elbánhatnak. Nincsenek kiemelkedő tulajdonságai, sőt, korábban olvastunk a családjában meglévő feszültségről: ő Ézsaut szerette jobban, mert ízlett neki a vad, Rebeka pedig Izsákot kedvelte.

Mindezek ellenére és mindezek közepette Izsák az Úr választotta, aki újra és újra ezt ígéretet kapja: Én veled leszek, ne félj, mert én veled vagyok! (v.2, 24, 28) Ez bontakozik ki előttünk a történet elejétől, amikor éhínség sújtja az országot, annak végéig, amikor Izsák győztes, áldott emberként áll előttünk.

Szemünk előtt van az az ember, aki átlagos, mindennapi életet él, aki úgy érzi, hogy ő mindig csak a második, mindig kevesebb valamivel, mint az élvonalbeliek. Talán a nagy testvér jelenléte formált ilyenné, talán a híres szülő árnyékában érzed magad elveszettnek, talán a sikerebb kollégák, vagy a jobban teljesítő osztálytársak, esetleg az otthonosabban mozgó gyülekezeti tagok mellett tekintesz keserűen magadra. Akit, úgy gondolod, nem vesznek észre, rendszeresen kifelejtenek, nem értékelnek. Közöttünk vannak ezek az emberek, mi vagyunk ezek, te vagy ez az ember. Halljad, amint Isten azt ígéri neked: Én veled vagyok. Lásd, hogyan bontakozik ki Isten munkája Izsák életében, és engedd, hogy ezen keresztül téged is más emberré formáljon!

I. Engedelmeség és félelem

Izsákot, mint oly sokakat az ilyen emberek közül, egyszerre jellemez az engedelmeség és félelem.

Életében apja életének egy időszaka ismétlődik meg. Újra éhínség van Kánaánban, ezért kell hagynia a földet. Nem jár azonban apja nyomában, mert amikor Gérárban van, megjelenik neki Isten, és így szól: *"Ne menj Egyiptomba, hanem abban az országban lakj, amelyet én mondok neked. Maradj jövevényként ebben az országban, én pedig veled leszek és megáldalak... Izsák pedig Gérárban telepedett le."*... Egyiptom, a Nílus által termékenyítő föld mindig vonzó alternatíva volt Izrael számára. Izsák azonban engedelmeskedik Istennek, és Gérárban marad. Isten pedig megerősíti és megújítja az Ábrahámnak adott ígéretet: neked és utódaidnak adom ezeket az országokat mind, úgy megszorítom utódaidat, mint égen a csillag, és a te utódod által nyernek áldást a föld összes népei.

Izsák azonban fél azon a helyen, ahol Isten áldást ígért neki. Attól fél, amitől apja is, hogy szép felesége miatt majd megölik. Emiatt azt cselekszi, amit Ábrahám kétszer is megtett: hazudik a helybélieknek, hogy Rebeka nem a felesége, hanem a húga. Ez azt jelenti, hogy Izsák - saját biztonsága érdekében - kész kölcsönadni a feleségét valaki másnak. Az apa visszatérő félelmével és

bűnével találjuk szembe magunkat a fiú életében is. Meglepő, kijózanító valóság ez - ma is. Ebben Izsák megismétli Ábrahám gyengeségét. Az, akinek Isten jelenlétét és áldását ígérte, ahelyett, hogy áldást hozna egy idegen népnek, átkot hoz rá (v. 10).

Izsák először engedelmeskedik és áldást nyer, azután fél, hazudik, kiadja feleségét - és majdnem átkot hoz. Vajon mi ennek a magyarázata?

Ha valaki egyszer engedelmes Istennek - nem garancia arra, hogy másnap is engedelmeskedni fog. Ha valaki élete egyik területén követi Isten akaratát - nem jelenti feltétlenül azt, hogy élete minden területén Jézus Krisztus az Úr. *Ezért kérdezd meg az Úrtól: a tegnap engedelmességét hajtogatod előtte ma is, vagy azt teszem, amit mond a jelenben is? Nem takarózom-e azzal, amiben átformálódott már az életem akkor, amikor ő valami olyan dolgra mutat rá, ahol most vár változást?*

Az Ige nekünk szegezi azt a kérdést is: mi az engedelmesség gyökere? Az Isten iránti szeretet és a benne való bizalom. Ezt vesztette el Izsák, amikor - részben családi örökségként - összerorította szívét a félelem, hogy megölik. Itt már nem élő benne az ígéret, hogy Isten megáldja azon a földön. Lehet, hogy elméletben nem tagadja, nem kérdőjelezi meg, de már nem mer Istenben bízva cselekedni. Él az ígéret: én veled leszek! - de ő már nem erre nézve cselekszik. Az ígéret valóság, de hit hiányában hatástalan. Abban a pillanatban, ha a félelem lesz úrrá rajtad, vége az engedelmességnek, és helyébe lép a hazudozás. Különböző módokon hazudsz magadnak, másoknak és Istennek, hogy megvédd önmagadat. Közben pedig nem áldást hozol, mint Isten gyermeke, a többieknek, hanem bűnbe keversz másokat is. Isten népének egyenes és tiszta élete mennyivel több áldást hozna, mint a sok félrebeszélés, csúsztatás, dolgok elhallgatása. Amit azzal magyarázol, hogy nem akarsz senkit megbántani, hogy nem kívánsz konfliktust.

Engedelmesség és félelem: jelen van mindkettő annak az Izsáknak az életében, akinek Isten az ígérte, hogy veled vagyok, veled leszek. Életében azonban más kettősséget is nyomon követhetünk.

II. Áldás és ellenségeskedés

A következő szakaszban azt látjuk, hogy Isten gazdagon megáldja Izsákot. Százszoros aratot abban az évben, olvassuk, majd pedig: *"folyton-folyvást gazdagodott, míg végül is dúsgazdaggá lett."* Talán felmerül bennünk a kérdés, hogy miért, hiszen Izsák éppen vétkezett. Érdekes megjegyezni, hogy amikor Ábrahám először Egyiptomban, később pedig Gэрárban hűgának mondta Sárát, majd ez kiderült, és el kellett mennie, Isten mindig áldást hozott az életében. Egyiptom után gazdagsággal (13.2, 6), a gэрári események után pedig szintén vagyonnal (20.14-16), valamint Izsák születésével ajándékozta meg őt. Hasonló történik Izsákkal is. Ezek az események hatalmas módon hirdetik azt, hogy Isten hűséges ígérétehez mindenn körülmények között: azt ígérte, hogy megáldja Izsákot, és ezt meg is teszi.

Az áldás, a gazdagság azonban féltékeny tette a gэрáriakat, és ez hosszas ellenségeskedést szerzett a béketűrő ember életébe. A küzdelem az éltető víz, a kutak körül zajlott.

Az Ábrahám által ásott kutakat a filiszteusok teletömték földdel. Majd Abímelek elküldi Izsákot, mondván, hogy sokkal hatalmasabb lett, mint ők (áldás!). Izsák továbbvonult, kiásta az apja által ásott kutakat, de nem talált nyugalmat. A gэрári pásztorok megjelentek, és az Izsák által ásott kútnál vitát kezdeményeztek. Izsák a "Veszekedés" nevet adta ennek a kútnak - és szemmel láthatóan átengedte azt a gэрáriaknak. Majd újabb kutat ástak a szolgálói, de a gэрáriak megint megjelentek; a kút neve így lett "Ellenségeskedés", és Izsák megint továbbvonult, egyre távolabb Gэрártól.

Azzal, hogy Izsákot újra és újra megpróbálják elzárni a víztől, lényegében tönkretenni próbálják a gэрáriak. Üldözésnek vagyunk a tanúi, amelynek célja, hogy lerombolják mindazt a gazdagságot, amit Isten felépített az életében. Feltűnő, hogy bár Izsák a hatalmasabb, több embere

van, mint a géráriaknak, mégsem harcol az igazáért. Pedig apja, Ábrahám szövetséget kötött Abímelekkel, és ez alkalommal megegyeztek abban, hogy az egyik kút Ábrahámhoz tartozik.

Izsákkal az történik, ami oly sokakkal a mai "másodvonalbeli", azaz visszahúzódó, félénk, békességre törekvő emberek közül: kiszorítják a hangosabbak, az erőszakosabbak, a rámenősebbek, a rosszindulatú irigyei. Sok keresztyén embernek küzdelme ez: ha én krisztusi módon élek, mi marad nekem a mai világban? Isten megáldott jó szakmai előremenetellel, szép eredményekkel, ezért azonban féltékenyek rád, és a középszerűek megpróbálnak ellehetetleníteni. *Miért van együtt az áldás az ellenségeskedéssel, ha velünk az Isten? Lehet-e azzal bármire jutni, amit Izsák cselekszik? Látszólag nem, ami azt is jelenti, hogy az Úr jelenléte nem abban mutatkozik meg, amit ma sokan sikernek tartanak. A történet vége mégis azt mutatja, hogy Isten hűsége, áldásának ereje, a benne való bizalom győzedelmeskedik.*

III. "Boldogok a szelídek, mert ők öröklik a földet" (Mt.5.5)

...mondja Jézus Krisztus, visszautalva a 37. zsoltárra, amely a következőképpen buzdít: *"Légy csendben és várj az Úrra, ... tégy le a haragról, hagyd a heveskedést, ne légy indulatos, mert az csak rosszra visz.."* Ez a zsoltár a legjobb összefoglalója annak a lelkiületnek, amelyet itt Izsákban látunk, és amelyre Jézus Krisztus is hív minket. És hogy hova jutott mindezzel?

A következő kút miatt, amit Izsák kiásott, már nem újult ki a harc. Isten határt szabott a géráriak gyűlöletének. Ezért nevezte el Izsák ezt a kútat "Tágas tér"-nek, mert *"Most már tágas helyet szerzett nekünk az Úr, és szaporodhatunk ezen a földön."* Izsák visszahúzódik, egészen addig, amíg nem mondhatja el hittel, hogy az Úr tágas helyet szerzett neki. Végül Beérsebába megy, ahol Isten megjelenik neki, megerősíti ígérését, Ábrahám pedig oltárt épít és segítségül hívja az Úr nevét. Isten mindezzel igazolja Izsák viselkedését. De történik valami más is.

Megjelenik Izsáknál Abímelek, két vezető emberével, abból a célból, hogy szövetséget kössenek Izsákkal. Ennek okát így fogalmazzák meg: *"Meg kellett látnunk, hogy az Úr van veled. ... Hiszen az Úr áldott embere vagy te! Ennél hatalmasabban nem igazolhatta volna Isten Izsákot. Az ellenség felismeri, hogy nem érdemes ezzel az emberrel rosszban lenni, mert Isten van vele. Itt kezd beteljesedni az az ígélet is, hogy benne áldatnak meg a föld népei: jó dolog jóban lenni azzal, akin áldás van! Mindenki előtt kezd nyilvánvalóvá lenni, amit Isten mond: Én veled leszek! Még aznap megérkeztek Izsák szolgálói: vizet találtunk! Izsák békében él, bőségben, biztonságban. Isten megáldotta őt!*

Vajon te, a csendes, talán a támadások elől Jézus Krisztus miatt hátráló ember, hiszed-e, hogy az Úr tágas térre fog kivinni téged? Hiszed-e, hogy emberek megláthatják rajtad, hogy az Úr van veled, hogy az Úr áldott embere vagy? Többször hallottam már, hogy egy hívő embernek, egy hívő családnak a puszta jelenlétében megéreztek nem hívő emberek valami számukra különös atmoszférát, ami nem más, mint Isten áldása, Isten békessége az ő életükben. Ha valóban tudod, nemcsak a fejedben, hanem a szíved mélyében, hogy Isten veled van, hidd el, kisugárzik az életedből az ő szeretete, melegsége, békessége. Bárcsak beteljesedne rajtunk egyénileg és gyülekezetiileg is Zakariás próféciája: *"Ezt mondja a Seregek Ura: azokban a napokban tízen is megragadnak a mindenféle nyelvű népek közül egy júdait ruhája szegélyénél fogva, és ezt mondják: Hadd tartsunk veletek, mert hallottuk, hogy veletek van az Isten!"* (Zak.8.23)

Ha pedig kérdezed, honnan tudjuk, hogy velünk az Isten, hogy tényleg velünk van-e az Isten, hadd mutassak az ő fiára, Jézus Krisztusra. Ő Isten, aki emberré lett - hogy velünk legyen életünkben. Ő az Isten, aki a kereszten a halálba ment, hogy velünk legyen - az ítéletben. Ő Isten, aki feltámadt a halálból - hogy velünk legyen az örök életben. Ő Isten, aki az Atya jobbára ült - hogy velünk legyen az Atya színe előtt.

Én veled vagyok! - legyél saját vagy mások szemében bármily jelentéktelen, megtámadott, kiszorított ember. Én megáldalak és áldássá teszek - mondja az Úr. AMEN!